

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autorka práce: Šárka Strnadová

Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Název práce: Úroveň čtenářské gramotnosti žáků na konci 1. stupně základního vzdělávání a možnosti jejího rozvoje

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Lukáš Neumann, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice – zůstaly např. anglické uvozovky namísto českých.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C.	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium					
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Kritérium	A	B	C	N	NP
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Diplomová práce Šárky Strnadové s názvem „Úroveň čtenářské gramotnosti žáků na konci 1. stupně základního vzdělávání a možnosti jejího rozvoje“ se věnuje důležitému tématu rozvoje čtenářské gramotnosti v kontextu základního vzdělávání. Oceňuji, že práce vychází z osobního zájmu autorky, což se pozitivně odráží na její motivaci. Je však škoda, že zejména empirická část nebyla zpracována s větší pečlivostí, což by výrazně přispělo k celkové kvalitě práce.

V teoretické části práce autorka vymezuje klíčové pojmy, představuje strategie a metody rozvoje čtenářské gramotnosti a zasazuje své poznatky do kontextu současné odborné literatury i aktuálních vzdělávacích trendů. Prokazuje dobrou orientaci v problematice, přičemž čerpá z aktuálních teoretických i praktických zdrojů, včetně zahraničních. Za významný přínos lze považovat detailní popis čtenářských strategií a metod práce s textem, doplněný konkrétními příklady jejich využití ve výuce.

Praktická část diplomové práce se zaměřila na zkoumání čtenářské gramotnosti žáků na konci prvního stupně základního vzdělávání. První část se věnuje analýze testových úloh s beletristickým textem z mezinárodního výzkumu PIRLS (2016), přičemž autorka porovnává výsledky svého šetření s výsledky celostátního testování. Druhá část zahrnuje přípravu literárních lekcí propojených s vybranými knihami, které využívají různé metody práce s textem a zaměřují se na rozvoj dovednosti čtení s porozuměním. Je však škoda, že obě části nebyly funkčně propojeny.

Část práce, která se věnuje analýze úloh z mezinárodního šetření PIRLS (2016), které byly zadány žákům 5. ročníků základní školy, a následné porovnání výsledků tohoto testování s celostátními daty, je přínosná a inovativní, protože propojuje mezinárodní výsledky šetření s výsledky žáků 5. třídy, kde autorka působí. Vybrané úlohy jsou přiměřené věku žáků a umožňují hlubší pohled na úroveň jejich čtenářských dovedností. Diplomantka vhodně popisuje, jak testování probíhalo, a přehledně prezentuje výsledky včetně autentických odpovědí žáků na otevřené úlohy. Interpretace dat je částečně propojena s výstupy celostátního testování, což poskytuje potřebný kontext. Toto srovnání dodává práci širší perspektivu a umožňuje reflektovat, jak si žáci dané školy vedou v národním měřítku. Dotazníkové šetření mezi žáky je vhodnou volbou pro získání informací o jejich čtenářských návycích a umožňuje nahlédnout do jejich volnočasových aktivit a vztahu ke čtení. Interpretace dat by však mohla být více ukotvena v teoretických poznatcích o čtenářské gramotnosti. Práce by měla těžit z podrobnější diskuse, například o tom, jaké konkrétní strategie mohly být použity žáky při řešení úloh. Ocenila bych, kdyby výsledky byly explicitně využity v praxi a na jejich základě byly připraveny návrhy na realizace literárních lekcí. Dále diplomantka připojila tři lekce, které jsou výborně naplánovány ve vztahu k didaktickému potenciálu textu. Každá lekce zahrnovala různé metody a strategie práce s textem, což přispívá k rozvoji širokého spektra čtenářských dovedností. Jednotlivé lekce však nejsou zpracovány stejně podrobně. Některé aktivity by mohly být více rozvinuty a lépe zdůvodněny z hlediska teoretických východisek, zkvalitnění by přispěla evaluace a vyhodnocení toho, jak lekce přispěly ke zlepšení čtenářských dovedností žáků. Data by mohla být podložena výsledky z pozorování, analýzy produktů nebo sebehodnocení žáků.

Závěr práce shrnuje základní poznatky, ale nenabízí praktická doporučení ani další návrhy, které by mohly být inspirací pro pedagogickou praxi. Pro zvýšení přínosu této části práce by bylo vhodné rozšířit analýzu dopadu lekcí na rozvoj čtenářských dovedností žáků.

Celkově lze práci hodnotit jako splňující požadavky na diplomovou práci, avšak s rezervami zejména v oblasti metodologie, propojení všech tří částí praktické části, analýzy zjištění, odpovědí na výzkumné otázky, diskuze, závěru a formálních náležitostí.

D. Otázky k obhajobě

1. Jak byste mohla výsledky vašeho dotazníkového šetření a testování čtenářských dovedností lépe propojit s Vašimi návrhy lekcí?
2. Na základě vašich zkušeností, které metody rozvoje čtenářské gramotnosti považujete za nejefektivnější pro žáky 5. ročníku a proč?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

V Praze dne 10.1. 2025

Podpis
PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.